

7

Eurogroep/Ecofin-Raad d.d. 11 en 12 april 2024

Voorzitter: Paulusma

Eurogroep/Ecofin-Raad d.d. 11 en 12 april 2024

Aan de orde is het **tweeminutendebat Eurogroep/Ecofin-Raad d.d. 11 en 12 april 2024 (CD d.d. 03/04)**.

De voorzitter:

Aan de orde is het tweeminutendebat Eurogroep/Ecofin-Raad. Ik heet de leden van de Kamer van harte welkom. Ik heet de minister in vak K van harte welkom. Ik nodig heel graag de eerste spreker uit. Dat is de heer Mooiman van de PVV.

De heer Mooiman (PVV):

Dank u wel, voorzitter. Gisteren vond het commissiedebat plaats over de komende eurogroep en Ecofin-Raad, waar belangrijke zaken op de agenda staan. Onze fractie heeft de minister onder andere vragen gesteld over de digitale euro en wij hebben daarover onze zorgen geuit. De minister heeft enkele toezeggingen gedaan, waarvan we de uitwerking afwachten.

Waar wij ook vragen over hadden, is het instrument van de macrofinanciële bijstand, een instrument dat door de Europese Commissie nadrukkelijk wordt omschreven als een uitzonderlijk instrument om landen in financieel zwaar weer te ondersteunen. Maar toch lijkt de inzet daarvan breder getrokken te worden en zien wij de lijst van landen waaraan steun wordt gegeven alsmat groeien, met steeds grotere financiële exposure tot gevolg. Het gaat om grote bedragen en onze fractie wil graag dat de inzet van het instrument wordt geanalyseerd. Wij dienen daarvoor samen met de SGP en BBB de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Europese Commissie voornemens is om via het instrument van macrofinanciële bijstand een pakket van 5 miljard euro aan Egypte te verstrekken;

constaterende dat de financiering plaatsvindt door het lenen van geld op de kapitaalmarkt, waarvoor lidstaten van de Europese Unie, waaronder Nederland, garant staan;

overwegende dat middels macrofinanciële bijstand aan steeds meer landen omvangrijke financiële pakketten worden toegekend en dat de exposure en risico's voor Nederland groter worden;

overwegende dat het instrument in eerste instantie als uitzonderlijk middel voor financiële ondersteuning aan landen

in tijden van crisis bedoeld was, maar dat de inzet hiervan breder en frequent lijkt te worden toegepast;

verzoekt de regering:

- een grondige analyse uit te (laten) voeren van de inzet van macrofinanciële bijstand met specifieke aandacht voor de mate van uitzonderlijkheid, doelmatigheid, en het Nederlands belang bij het instrument, alsmede een beoordeling van de langetermijnpact en financiële risico's voor Nederland;
- de Kamer te voorzien van een gedetailleerd overzicht van de reeds aangegane verplichtingen van Nederland in het kader van macrofinanciële bijstand, inclusief een opsomming per land en de omvang waarvoor Nederland garant staat, zowel in termen van leningen als giften,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Mooiman, Flach en Vermeer.

Zij krijgt nr. 2026 (21501-07).

De heer Mooiman (PVV):

Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter:

Dank, meneer Mooiman. Dit geeft aanleiding tot een vraag.

De heer Van Hijum (NSC):

Op zichzelf is de tekst van de motie helder. De motie vraagt om een analyse van het instrument macrofinanciële bijstand, maar de aanleiding is natuurlijk dat de Europese Commissie van plan is om die bijstand te verlenen aan Egypte. Daar is ook een aanleiding voor. Ik neem toch aan dat ook de PVV het belang van die afspraak met Egypte ziet, in het kader van migratiebeperking. Ik noem maar even een doelstelling. Moet ik de motie nou ook zo begrijpen dat de PVV daarmee die afspraak ter discussie stelt?

De heer Mooiman (PVV):

Dank voor de vraag. Nee, dat is niet zo. De motie gaat echt specifiek over het instrument van de macrofinanciële bijstand. Egypte wordt inderdaad in de motie aangehaald, omdat het natuurlijk de actualiteit is waar we het nu over hebben. Het is ook een bredere en langer levende wens van mijn fractie om dit instrument te analyseren. Het betreft hier echt specifiek het instrument macrofinanciële bijstand.

De heer Van Hijum (NSC):

Eén vraag tot slot, als dat mag, voorzitter. Ik hoorde ook als criterium voorbijkomen het Nederlands belang. Dus de uitkomst van die analyse zou ook kunnen zijn dat de inzet van dit instrument in dit specifieke geval heel goed in het Nederlands belang zou kunnen zijn?

De heer Mooiman (PVV):

Nou, ik denk dat het van belang is dat we die analyse doen. Wat daar uitkomt, daar kan ik natuurlijk niet op vooruitlopen. Maar het lijkt me wel goed dat we het doen. Het gaat om ontzettend veel geld. Er zijn signalen die we in de documenten hebben ontvangen ten aanzien van die bredere en frequentere inzet. Dus het lijkt mij goed om het te analyseren.

De voorzitter:

Dank u wel. U bent ook de enige spreker vanavond bij dit tweeminutendebat. Ik verwacht dat de minister in één keer door kan. Dan geef ik minister Van Weyenberg met alle plezier het woord. Gaat uw gang.

Minister Van Weyenberg:

Dank u wel, voorzitter. Deze hoogte van het spreekgestoelte is meer dan genoeg, dank. Dank aan de heer Mooiman en aan de collega's Flach en Vermeer voor de motie.

Voorzitter. Om misverstanden te voorkomen, noem ik toch maar eerst het volgende. Macrofinanciële bijstand is een instrument dat al sinds 1990 wordt toegepast bij betalingsbalanscrises bij partnerlanden, in dit geval dus inderdaad bij Egypte. Nederland steunt dat van harte, onder meer vanwege de argumentatie die ook de heer Van Hijum heeft gezegd. In het interruptiedebat was het overigens goed om te horen dat dit ook voor de heer Mooiman geldt. We koppelen daar ook een IMF-programma aan met allerlei voorwaarden. Tot slot, tot nu is er nog nooit financieel verlies geleden op deze afspraken. Ik vind het belangrijk om dat te benadrukken. De vraag is om dat uitgebreid te onderzoeken met een — als ik zo vrij mag zijn — vrij kritische grondhouding. Dat maakt toch dat ik, alles afwegende, de motie zou willen ontraden.

Daar komt nog een ding bij dat ik graag onder de aandacht wil brengen. De Commissie evalueert de instrumenten al op reguliere basis. Na elke afspraak wordt die afspraak zelf geëvalueerd, ook naar de impact. Elk jaar komt een rapport van de Commissie naar de Raad en het Europees Parlement over de implementatie van macrofinanciële bijstand, met daarbij een overzicht van de evaluaties. Vorig jaar is een meta-evaluatie gepresenteerd van alle operaties tussen 2010 en 2020. Uit al die dingen komt dat het kabinet dit gewoon een nuttig instrument vindt.

Ik wil natuurlijk graag een overzicht geven van welke evaluaties nog in de pijplijn zitten. Deze motie heeft echter toch een andere ondertoon en vraagt om hele nieuwe studies. Daarom zou ik de motie willen ontraden, ook gegeven het feit dat mijn ambtenaren heel druk zijn met allerlei andere dingen en ik echt oprecht denk dat dit weinig toevoegt.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 2026 wordt ontraden. Het was ook de enige motie. De heer Mooiman heeft een vraag. Meneer Mooiman, gaat uw gang.

De heer Mooiman (PVV):

Ten eerste, de motie velt geen oordeel over het instrument zelf. Ten tweede, dit instrument is recentelijk ingezet voor verscheidene landen, in Oost-Europa dan wel in het Midden-Oosten. Daar zijn enorme bedragen mee gemoeid. Is het

dan eigenlijk niet meer dan normaal dat wij als Kamer daarvan de doelmatigheid en de uitzonderlijkheid — zoals die door de Europese Commissie wordt gesteld — analyseren? Maar ook dat wij vanuit het Nederlands belang analyseren hoe dit instrument werkt, of dat tot zijn recht komt en welke voor- en nadelen er zijn? Is dat niet meer dan logisch?

Minister Van Weyenberg:

Het is zeker meer dan logisch om te evalueren of het ook doet wat het beoogt. Dat is exact wat ik net heb opgenoemd: alle evaluaties die er al over plaatsvinden, zowel per programma als ook nog recent de evaluatie over alle programma's tussen 2010 en 2020. Nogmaals, het geld is altijd teruggekomen. Het kabinet heeft geen twijfel over het Nederlands belang bij die over Egypte. A omdat wij belang hebben bij stabiliteit in onze buurlanden en b, nogmaals, vanwege het concrete voorbeeld dat de heer Van Hijum noemde.

De voorzitter:

Een hele korte, laatste vraag.

De heer Mooiman (PVV):

Dat gaat niet echt in op de punten die ik aanhaal. We hebben het natuurlijk ook over het Nederlandse belang. We vinden het wel belangrijk dat dit wordt onderzocht en geanalyseerd. Dat wordt natuurlijk niet meegenomen in de Europese evaluaties die u aanhaalt.

Minister Van Weyenberg:

Een van de Nederlandse belangen is volgens mij: loop je veel financieel risico, omdat je al heel veel geld bent kwijtgeraakt? Dat blijkt niet zo te zijn. Ten tweede, de stabiliteit en bijvoorbeeld de afspraken over migratie vind ik in het Nederlands belang. Daarmee zie ik hier ook niet een soort onderscheid, waarbij Europa zegt: ik vind het heel goed voor Europa, maar het is misschien slecht voor Nederland. Dat zie ik hier niet. Nogmaals, het wordt sinds 1990 ingezet. Dat gebeurt met succes, is mijn beeld. De heer Mooiman heeft helemaal gelijk dat het om heel serieus geld gaat. Daarom vond ik het zelf ook heel belangrijk om te merken dat dit geld tot nu toe ook altijd terugkwam. Landen betalen. Er zit een IMF-programma aan vast. Ik houd altijd heel erg van kritisch de vinger aan de pols houden, maar volgens mij is dat echt afdoende gewaarborgd met wat al door Europa consequent op al die programma's wordt gedaan.

De voorzitter:

Dan blijft de motie op ontraden staan. Meneer Mooiman, ik gaf u nog een korte laatste vraag. Die heeft u gehad.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

We gaan aanstaande dinsdag stemmen over deze ingediende motie. Ik schors tot 20.15 uur, om dan weer verder te gaan met het dertigledendebat.

De vergadering wordt van 20.09 uur tot 20.16 uur geschorst.